

System Kerberos

Patryk Czarnik

Bezpieczeństwo sieci komputerowych – MSUI 2009/10

Użytkownicy i usługi

Usługa

- ▶ Funkcjonalność, z której można (chcieć) korzystać, np.:
 - ▶ system plików
 - ▶ drukarka
 - ▶ aplikacja
- ▶ Dostępna lokalnie lub poprzez sieć

Użytkownik

- ▶ Osoba fizyczna (korzystająca z terminala)
- ▶ Inna aplikacja

Dostęp do usług w sieci

Wymagania bezpieczeństwa

- ▶ identyfikacja klienta
- ▶ uwierzytelnienie klienta
- ▶ kontrola dostępu
- ▶ uwierzytelnienie serwera

Architektura bezpieczeństwa

1. Dwie strony:
 - ▶ wzajemne uwierzytelnianie
 - ▶ kryptografia asymetryczna lub wcześniejsza wymiana kluczy
2. Trzecia strona:
 - ▶ zdejmuje z serwera usługi obsługę bezpieczeństwa
 - ▶ ujednoliconą obsługę dla wszystkich usług

Idea „*Single Sign On*”

Kiedy

- ▶ Wiele różnych usług
- ▶ Ale o powiązanych politykach dostępu
- ▶ Ten sam użytkownik ma uprawnienia do wielu usług

Rozwiązanie

- ▶ Niech użytkownik loguje się tylko jeden raz
- ▶ Możliwe realizacje:
 - ▶ zapamiętanie hasła/klucza przez aplikację klienta
 - ▶ systemy oparte o serwer uwierzytelnienia i przepustki, np. Kerberos

Zalety

- ▶ Wygoda
- ▶ Ujednolicona architektura i polityka bezpieczeństwa

Kerberos – historia

- ▶ Narodziny w MIT w ramach projektu Athena, lata 80-te XX wieku
- ▶ Wersje robocze do nr 3
- ▶ Wersja 4, koniec lat 80-tych – stosowana do dziś
- ▶ Wersja 5 (1993, RFC 1510) – rozszerzenie funkcjonalności i „uszczelnienie” bezpieczeństwa (szczegóły dalej)
- ▶ W 2005 roku RFC 4120 – głównie poprawki redakcyjne
- ▶ Cerber – mityczny trzygłowy pies strzegący Hadesu

Źródło obrazka: Wikipedia

Projekt Athena

- ▶ MIT, DEC, IBM, lata 1983–1991
- ▶ Rozproszone środowisko różniących się maszyn, umożliwiające swobodną pracę z dowolnego terminala
- ▶ Wynalazki:
 - ▶ Kerberos
 - ▶ duży udział w rozwoju X Windows
 - ▶ pierwszy komunikator internetowy Zephyr
 - ▶ system usług katalogowych Hesiod
- ▶ Różne odmiany stosowane do dziś w sieciach uczelnianych

Kerberos – założenia

- ▶ Kryptografia symetryczna
- ▶ Hasło nigdy nie przesyłane otwartym tekstem
- ▶ Hasło (nawet zaszyfrowane) nie przechowywane u klienta dłużej niż na potrzeby uwierzytelnienia
- ▶ Hasło nigdzie nie przechowywane niezaszyfrowane
- ▶ Hasło wystarczy podać raz na sesję, nawet na potrzeby wielu usług (*Single Sign On*)
- ▶ Wyznaczony serwer uwierzytelnienia
- ▶ Serwery usług bez informacji związanych z uwierzytelnianiem
- ▶ Uwierzytelnienie w obie strony
- ▶ Wsparcie dla ustalania klucza sesji

Jak działa Kerberos – ogólnie

- ▶ W systemie mamy do czynienia ze:
 - ▶ stronami (użytkownicy, usługi itp.),
 - ▶ przepustkami,
 - ▶ centrum dystrybucji kluczy (**KDC**).
- ▶ Strony posiadając ważne przepustki są w stanie:
 - ▶ identyfikować się,
 - ▶ bezpiecznie się komunikować.
- ▶ Uwierzytelnianie na podstawie przepustek można dołożyć do dowolnej aplikacji.

Gdzie się używa Kerberosa?

- ▶ Protokoły sieciowe – różne poziomy abstrakcji
 - ▶ najczęściej przy korzystaniu z protokołów aplikacji, np. w TELNET, FTP (warstwa 7. ISO/OSI);
 - ▶ czasami dodaje się ją do zapewnienia bezpieczeństwa w warstwie sesji, np. w SSH, RPC, CORBA (warstwa 5. ISO/OSI);
 - ▶ można tego użyć też na niższych poziomach, np. w IP, UDP, TCP (warstwy 4. i 3. ISO/OSI).
- ▶ Systemy Windows od Windows 2000 – domyślny system uwierzytelnienia w sieci.
- ▶ Mac OS X, Linux i BSD – implementacje dostępne.

Wybrane implementacje Kerberosa

- ▶ MIT Kerberos – najpowszechniejsza niekomercyjna wersja.
- ▶ Heimdal – otwarta implementacja oparta o eBones, napisaną w Szwecji w czasie gdy USA zabraniały eksportu MIT-Kerberosa.
- ▶ ShiShi – inna otwarta implementacja.
- ▶ Windows 2000 Kerberos, kontynuowana w kolejnych Windowsach.
- ▶ Implementacja Suna dla Javy (w ramach Java Generic Security Service API i Java Authentication and Authorization Service).

Schemat działania Kerberos – komunikacja

- ▶ W protokole biorą udział 3 węzły komunikacyjne:
 - ▶ A – klient jakiejś usługi,
 - ▶ B – serwer tejże usługi,
 - ▶ S – centrum dystrybucji kluczy.
- ▶ Protokół oparty na schemacie Needhama-Schrödera.

Schemat Needhama-Schrödera

	Komunikacja	Komunikat
1.	$A \rightarrow S$	A, B, N_A
2.	$S \rightarrow A$	$\{N_A, B, K_{AB}, \{K_{AB}, A\}_{K_B}\}_{K_A}$
3.	$A \rightarrow B$	$\{K_{AB}, A\}_{K_B}$
4.	$B \rightarrow A$	$\{N_B\}_{K_{AB}}$
5.	$A \rightarrow B$	$\{N_B - 1\}_{K_{AB}}$

Oznaczenia:

- ▶ A – nazwa klienta,
- ▶ B – nazwa serwera,
- ▶ K_A – tajny klucz klienta,
- ▶ K_B – tajny klucz serwera,
- ▶ K_{AB} – tajny klucz sesji między A i B ,
- ▶ N_A – identyfikator jednorazowy A ,
- ▶ $\{M\}_K$ – komunikat M zaszyfrowany kluczem K .

Wady scentralizowanego rozwiązania

Słabości

- ▶ Klient za każdym razem musi prosić o nową przepustkę (w praktyce wiąże się to z wpisywaniem hasła).
- ▶ Z kolei przepustki wielorazowe mogą stać się ofiarą ataku powtórzeniowego.
- ▶ Przepustka z czasem ważności — problem z dobraniem bezpiecznego ale wygodnego czasu.

Rozwiązanie

- ▶ Dodatkowo rozdzielamy funkcje uwierzytelnienia i wydawania przepustek – mamy 2 serwery: *serwer uwierzytelnienia* (KDC) i *serwer przepustek* (TGS).

Zmodyfikowany schemat Needhama-Schrödera

Kerberos v4

	Komunikacja	Komunikat
1.	$A \rightarrow KDC$	A, TGS, N
2.	$KDC \rightarrow A$	$\{K_{A,tgs}, N, \{T(A, TGS)\}_{K_{tgs}}\}_{K_A}$
3.	$A \rightarrow TGS$	$\{V(A)\}_{K_{A,tgs}}, \{T(A, TGS)\}_{K_{tgs}}, B, N$
4.	$TGS \rightarrow A$	$\{K_{A,B}, N, \{T(A, B)\}_{K_B}\}_{K_{A,tgs}}$
5.	$A \rightarrow B$	$\{V(A)\}_{K_{A,B}}, \{T(A, B)\}_{K_B}, \text{zamówienie}, N$
6.	$B \rightarrow A$	$\{N\}_{K_{A,B}}$

Poświadczenie: $V(X) = X, t$

Przepustka: $T(X, Y) = X, Y, t_1, t_2, K_{XY}$

Zmodyfikowany schemat Needhama-Schrödera

Kerberos v5

	Komunikacja	Komunikat
1.	$A \rightarrow KDC$	A, TGS, N
2.	$KDC \rightarrow A$	$\{K_{A,tgs}, N\}_{K_A}, \{T(A, TGS)\}_{K_{tgs}}$
3.	$A \rightarrow TGS$	$\{V(A)\}_{K_{A,tgs}}, \{T(A, TGS)\}_{K_{tgs}}, B, N$
4.	$TGS \rightarrow A$	$\{K_{A,B}, N\}_{K_{A,tgs}}, \{T(A, B)\}_{K_B}$
5.	$A \rightarrow B$	$\{V(A)\}_{K_{A,B}}, \{T(A, B)\}_{K_B}, \text{zamówienie}, N$
6.	$B \rightarrow A$	$\{N\}_{K_{A,B}}$

Poświadczenie: $V(X) = X, t$

Przepustka: $T(X, Y) = X, Y, t_1, t_2, K_{XY}$

Niektóre różnice między wersjami 4 a 5

- ▶ Dokładniejsze określenie czasów (w wersji 4 z dokładnością do 5 minut, max 21 godzin).
- ▶ Przepustki krótko ważne, ale z możliwością przedłużenia ważności po sprawdzeniu w TGS.
- ▶ Opcje (flagi) w przepustkach.
- ▶ Wybór algorytmu szyfrowania (w v4 pojedynczy DES) i protokołu sieci.
- ▶ Zmiana niebezpiecznego trybu DES PCBC na CBC.
- ▶ Kolejność bajtów zgodnie ze standardami (w v4 konfigurowalna).
- ▶ Domeny i przekazywanie uwierzytelnienia.
- ▶ Optymalizacja obliczeniowa (w v4 podwójne szyfrowanie niektórych pól).
- ▶ Zalecenie by klucz sesji na potrzeby realizacji usługi był renegotjowany nawet gdy korzystamy z tego samego biletu (ryzyko ataku potwórczego).

Identyfikacja stron w Kerberosie

- ▶ Identyfikator składa się z trzech elementów:
 - ▶ podstawa (ang. *primary*),
 - ▶ instancja (ang. *instance*),
 - ▶ domena (ang. *realm*).

np. czarnik/praca@mimuw.edu.pl

Trochę o domenach Kerberosa

- ▶ W dużej sieci komputery KDC i TGS mogą stać się wąskim gardłem.
- ▶ Dlatego wprowadzono możliwość rozbicia jednego serwisu Kerberosa na wiele (domen) – każda domena ma własne KDC i TGS.
- ▶ Konieczny jest jednak mechanizm delegacji odpowiedzialności – jedna domena (TGS) rejestruje się w drugiej (odległej) domenie (RTGS).
- ▶ Zwiększa się liczba wymian: $A \rightarrow TGS \rightarrow RTGS \rightarrow B$.
- ▶ Czasami konieczne jest wprowadzenie wielu pośredników.
- ▶ Nazwa każdego z nich pojawia się w przepustce.
- ▶ Konieczne jest wprowadzenie hierarchii.

Opcje (flagi) przepustek

- ▶ **Przepustki początkowe** – wydane bezpośrednio przez KDC serwera, do którego się odnosimy.
- ▶ **Przepustki wstępnie uwierzytelnione** – wydane na podstawie informacji z jakiegoś wstępnego mechanizmu uwierzytelnienia, np. za pomocą karty chipowej. Ta własność jest dziedziczona między różnymi TGS.
- ▶ **Przepustki nieważne** – stosowane do wykonywania operacji wsadowych; można zażyczyć sobie wydanie przepustki ważnej w przyszłości, centrum usunie bit nieważności w odpowiednim momencie.
- ▶ **Przepustki przesunięte w czasie** – j.w.

Opcje przepustek c.d.

- ▶ **Przepustki odnawialne** – bezpieczniej jest mieć wiele przepustek na krótkie okresy niż jedną na długi okres czasu. Takie przepustki mają 2 czasy: kiedy przepustka się unieważnia i o ile można ją przedłużyć poza ten czas (przykład).
- ▶ **Przepustki pośrednikowe** – czasami chcemy, aby jakiś serwis w naszym imieniu wykonywał jakieś operacje. Możemy scedować nasze prawa do takiego serwisu za pomocą przepustki powyższego rodzaju. W przepustkach tego typu podana jest jawna lista serwisów, które mogą z nich korzystać. Przepustki takie nie mogą służyć do wydawania przepustek.
- ▶ **Przepustki do przekazywania** – j.w., ale mogą służyć do wydawania przepustek.

Baza danych Kerberos

- ▶ **name** – identyfikator strony;
- ▶ **key** – klucz tajny strony;
- ▶ **p_kvno** – numer wersji klucza strony;
- ▶ **max_life** – maksymalny czas życia przepustki;
- ▶ **max_renewable_life** – maksymalny całkowity czas życia dla przepustek odnawialnych.

Dodatkowe pola bazy (Athena)

- ▶ **K_kvno** – numer wersji klucza Kerberos,;
- ▶ **expiration** – moment unieważnienia pozycji,
- ▶ **attributes** – bitowy wektor atrybutów,
- ▶ **mod_date** – moment ostatniej modyfikacji,
- ▶ **mod_name** – identyfikator strony, która ostatnio modyfikowała.

Stałe w Kerberosie

- ▶ Minimalny czas życia przepustki – powinien uwzględniać spotykane czasy podróży w dwie strony, czasy szyfrowania i deszyfrowania oraz czas przetwarzania komunikatu.
- ▶ Maksymalny dopuszczalny czas pojedynczego odnowienia przepustki.
- ▶ Maksymalny dopuszczalny czas życia przepustki.
- ▶ Informację, czy dopuszczalne jest wydawanie przepustek z pustym polem adresu.
- ▶ Czy mogą być wydawane przepustki pośrednikowe, do przekazywania, odnawialne oraz na inne daty.